

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență în Educație
Artistică „Ștefan Neaga”

Dr. Perju Gheorghe

" 4 " *octombrie* 2017

Curriculum la disciplina

F.07.O.011 Literatura muzicală universală IV

Specialitatea
21560 Muzicologie

Calificarea
265237 Muzicolog

Chișinău, 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Martînenco Neli, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

Rublicean Galina, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

Daniliuc Lidia, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

Aprobat de:

Consiliul metodic științific al Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Director

Gheorghe Perju

"11" octombrie 2017

Recenzenți:

Ivancenco Valentina, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Manoilă Iana, grad didactic I, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	5
III. Competențele profesionale specifice disciplinei.....	6
IV. Administrarea disciplinei	6
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	7
VIII. Lucrările practice recomandate.....	8
IX. Sugestii metodologice	8
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	11
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	15
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	15

I. Preliminarii

Statutul Curriculumului. Curriculumul disciplinar *Literatură muzicală universală IV* este un document normativ pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de educație Artă, specialitatea *Muzicologie* în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar.

În cadrul sistemului de învățământ artistic disciplina *Literatură muzicală universală* face parte din compartimentul, disciplinelor de profil, contribuind la formarea competențelor specifice domeniului. Studiarea cursului va crea premisele de a aplica în activitatea profesională cunoștințele teoretice și constituie un indispensabil liant între latura instructiv-formativă și cea practică.

Cursul de *Literatură muzicală universală* se studiază în mod obligatoriu în cadrul întregului sistem de instruire muzicală, începând cu școala de muzică în învățământul complementar până la învățământul universitar, respectiv la diverse niveluri de complexitate și generalizare a materialului didactic. Modelul curricular al disciplinei este omogen, urmărind progresia achizițiilor pe durata celor patru ani de studiu într-un parcurs eșalonat, în cadrul căruia fiecare nivel de învățământ se reflectă într-un anumit decupaj al conținuturilor.

Curriculum la *Literatură muzicală universală I-VIII* este unitar din punct de vedere al competențelor generale, atitudinilor urmărite și al principiului de organizare a conținuturilor, asigurând realizarea continuității în studierea disciplinei. În acest context, Curriculum la unitatea de curs *Literatură muzicală universală IV* constituie un suport metodologic pentru studierea disciplinei și formulează competențele specifice și unitățile de învățare pentru semestrul VII de studiu, care cuprinde perioada de la sfârșitul sec. al XIX-lea – până la începutul sec. al XX-lea.

Obiectul de studiu al acestei disciplinei constituie cunoașterea caracteristicilor istorice și stilistice a creației componistice, studierea limbajului de specialitate și comunicarea în lexicul domeniului profesional, însușirea metodologiei de analiză și audiția lucrărilor muzicale. În cadrul cursului este urmărită evoluția artei muzicale în diferite epoci istorice, se studiază originea genurilor și formelor, multitudinea procedeele de dezvoltare a materialului muzical.

Funcțiile Curriculumului de bază sunt:

- act normativ al procesului de predare-învățare-evaluare în contextul unei pedagogii axate pe competențe;
- reper pentru proiectarea didactică și desfășurarea procesului educațional;
- competență de bază pentru elaborarea manualelor, ghidurilor metodologice, testelor de evaluare.

Actualul Curriculum asigură procesului de predare-învățare-evaluare a cursului de *Literatură muzicală universală* și este conceput astfel încât să permită profesorilor posibilitatea de a-și elabora o strategie eficientă de organizare a demersului educațional în vederea formării la elevi a unor competențe și abilități profesionale corespunzătoare standardelor de specialitate și cerințelor pieții muncii din societatea contemporană.

Beneficiarii Curriculumului. Curriculumul este destinat:

- profesorilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar, domeniul de educație Artă;
- autorilor de manuale și ghiduri metodologice;
- elevilor care își fac studiile la specialitatea în cauză;
- membrilor comisiilor de identificare, evaluare și recunoaștere a rezultatelor învățării.

Scopul studierii acestui curs constă în pregătirea viitorilor muzicologi, pentru care cunoașterea istoriei și stilisticii artei muzicale va asigura formarea abilităților profesionale de calitate. Acest curs formează și dezvoltă la elevi un nivel înalt al competențelor muzicale și al deprinderilor practice specifice domeniului, contribuind la dezvoltarea gustului estetic și a capacităților intelectuale ale elevilor. Disciplina *Literatura muzicală* posedă un pronunțat caracter aplicativ și stimulează gândirea logică, imaginația și creativitatea elevilor. Scopurile didactice ale cursului sunt multiple și se realizează prin studierea activității și a creației marilor compozitori, a diverselor aspecte și legități generale cu privire la evoluția artei muzicale.

Scopul cursului constă în definirea personalității viitorului muzician și om de cultură, este concentrat asupra laturii instructiv-formative, ce conferă un suport teoretic adecvat și stabilitate pregătirii practice de specialitate. În acest sens, studierea disciplinei *Literatura muzicală universală* contribuie la formarea următoarelor abilități:

- familiarizarea cu terminologia de specialitate muzicală;
- utilizarea tehnicilor de lucru privind selectarea informației istorice folosind cele mai variate procedee de procesare a acesteia;
- generarea strategiilor bazate pe relații interdisciplinare în interiorul domeniului artistic, dar și cu domenii tangente (literatură, filosofie, teologie, arta plastic etc.);
- aplicarea tehnicilor noi de creație și redare a muzicii prin tehnologii informaționale TIC.

II. Motivația, utilitatea cursului pentru dezvoltarea profesională

Literatura muzicală universală constituie baza conceptuală pentru formarea specialistului din domeniul muzicologiei.

Unitatea de curs *Literatura muzicală universală IV* se regăsește ca domeniu de cunoaștere și metodologie în toate disciplinele de specialitate și cele fundamentale. La rândul lor, disciplinele muzical-teoretice (teoria muzicii, armonia, teoria formelor muzicale) oferă cunoașterea și posibilitatea aplicării adecvate a diverselor noțiuni de limbaj muzical necesare pentru analiza și aprecierea creațiilor muzicale.

Misiunea strategică a cursului este de a contribui la definirea personalității artistice a viitorului muzician și om de cultură prin asigurarea unui suport teoretic adecvat și stabilitatea pregătirii practice de specialitate tuturor elevilor. Conștientizarea dezvoltării artei muzicale ca un fenomen cultural de mare complexitate este absolut necesară pentru înțelegerea și gestionarea conceptelor artistice, contribuie la formarea și consolidarea *competențelor*

profesionale ce vor permite absolvenților atât angajarea pe piața muncii cât și continuarea studiilor prin programele de licență, masterat și doctorat.

Studierea originii și dezvoltării genurilor muzicale, a diverselor curente și stiluri artistice, a tradițiilor muzicii naționale și mondiale din perspectiva raporturilor *interdisciplinare și transdisciplinare* permite o abordare mai amplă și o cunoaștere aprofundată a creației componistice în diferite epoci istorice. Pentru viitorii muzicieni profesioniști aplicarea cunoștințelor și abilităților obținute în cadrul studierii *literaturii muzicale universale* devine o necesitate obiectivă în formarea lor ca specialiști calificați. Orizontul artistic larg și potențialul vast de specialitate îi va permite tânărului muzician integrarea în activități de ordin cultural-artistice de nivel național și internațional.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei:

- CS1.** Investigarea istorico-stilistică și structurală a fenomenului muzical;
- CS2.** Identificarea terminologiei de specialitate;
- CS3.** Formarea orientărilor stilistice noi în cultura muzicală europeană în prima jumătate a sec.al XX-lea.;
- CS4.** Întruchiparea mesajului artistic prin procedee componistice noi;
- CS5.** Operarea cu analogii stilistice și creative între diverse genuri în perspectivă interdisciplinară.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		prelegeri	Practică/ seminar			
VII	90	35	25	30	ex	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Diversificarea stilistică și conceptuală a culturii muzicale în prima jumătate a sec.al XX-lea.	
UC 1. Investigarea istorico-stilistică și structurală a fenomenului muzical: <ul style="list-style-type: none"> - identificarea principiului cronologic; - revizuirea genurilor clasice și apariția 	S. Rahmaninov – personalitate marcantă a culturii muzicale universale (compozitor, pianist, dirijor. Creația pentru pian, genurile de amploare –

genurilor noi.	Concertul pentru pian și orchestră nr.2. 1.3 Piese pentru pian – preludii, studii-tablouri, moment musicale.
2. Aspecte noi în creația componistică a perioadei respective	
UC2. Identificarea terminologiei de specialitate: - recunoașterea caracteristicilor generale ale culturii muzicale în sec.al XX-lea ; -	Elemente stilistice noi: libertatea formală, programatismul, sincretismul (sinteza muzicii, poeziei, teatrului, artei plastice). A. Scriabin – schițe monografice. Tratarea nouă a genului simfonic în creația lui A. Scriabin. Simfonia nr.3. Creația pentru pian, Preludii op.11, Studiul nr.12, op.8. Rolul TIC în selectarea informației și a materialelor audio, video.
3. Manifestări ale impresionismului francez în arta europeană	
UC3. Formarea orientărilor stilistice noi și a tendințelor moderne în cultura muzicală europeană în prima jumătate a sec.al XX-lea: - definirea <i>impresionismului</i> ca un curent artistic de unică inspirație în pictură și muzică; - receptarea principalelor genuri și forme caracteristice impresionismului muzical.	Tematicile preferate în creația compozitorilor impresionisti; Activitatea de compozitor, pianist-concertist și dirijor a lui C. Debussy; Analiza lucrărilor instrumentale și orchestrale în creația lui C. Debussy. Preludii pentru pian; <i>Preludiu la după amiaza unui faun pentru orchestra simfonică</i> ; Manifestarea tendințelor impresioniste ale muzicii franceze în creația lui M. Ravel. <i>Bolero</i> .
4. Metodele de studiere a creațiilor muzicale din perspectiva evoluției stilurilor artistice	
UC4. Întruchiparea mesajului artistic prin procedee componistice noi: aprecierea tehnicilor noi de creație; înglobarea diverselor orientări stilistice și modalități de limbaj.	Tradițiile școlii naționale ruse asimilate în cultura muzicală europeană; Concepte estetice ale lui I. Stravinski realizate în mesaje artistice originale. Neoclasicismul; Genuri reprezentative în creația lui I. Stravinski. Baletul <i>Petrușka</i> .
5. Schimbări radicale în arta europeană a sec. al XX-lea generate de revizuirea valorilor umane și spirituale	
	5.1 Un complex de cauze istorice și sociale

<p>UC5. Operarea cu analogii stilistice și creative în diverse genuri din perspectivă interdisciplinară.</p> <ul style="list-style-type: none"> - deducerea conceptelor inovatoare realizate în creațiile de amploare ; - tratarea genului de miniatură vocală și instrumentală. 	<p>care a determinat apariția <i>expresionismului</i> și a tendințelor artistice ulterioare;</p> <p>Aspecte inovatoare în gândirea componistică a reprezentanților <i>Școlii noi vieneze</i>;</p> <p>A. Schonberg – fondatorul sistemului atonal-dodecafonic. Monodrama <i>Pierrot lunaire</i>;</p> <p>Tehnica serială abordată în creația lui A. Webern și A. Berg.</p>
--	--

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. ord.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/seminar	
1	Diversificarea stilistică și conceptuală a culturii muzicale în prima jumătate a sec. al XX-lea.	22	8	8	6
2	Aspecte noi în creația componistică a perioadei respective.	18	6	6	6
3	Manifestări ale impresionismului francez în arta europeană.	18	6	6	6
4	Metodele de studiere a creațiilor muzicale din perspectiva evoluției stilurilor artistice.	16	5	5	6
5	Schimbări radicale în arta europeană a sec. al XX-lea generate de revizuirea valorilor umane și spirituale	16	5	5	6
	Total	90	30	30	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produce de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Diversificarea stilistică și conceptuală a culturii muzicale în prima jumătate a sec. al XX-lea.			
1.1 Particularitățile culturii ruse la hotarul sec. XIX-XX	<i>Proiect individual:</i> Principalele etape a creației rahmaninoviene.	Prezentare publică	Săptămâna 3

2. Aspecte noi în creația componistică a perioadei respective			
Noțiuni noi în terminologia de specialitate Componentele lexicului domeniului profesional	<i>Referat:</i> Sistematizarea noțiunilor de limbaj muzical	Prezentare Publică a referatului	Săptămâna 5
3. Manifestări ale impresionismului francez în arta europeană			
Stilistica nouă în pictura impresionistă; Conținutul nou și imaginile specifice ale artei impresioniste. Aspecte noi ale limbajului muzical în creația componistică la începutul sec.al XX-lea.	<i>Eseu:</i> Modalități de realizare a conceptelor artistice noi	Prezentarea eseului	Săptămâna 7
4. Metodele de studiere ale creațiilor muzicale din perspectiva evoluției stilurilor artistice			
Interacțiunea creației muzicale, literare și teatrale în creația lui I. Stravinski; Influența creației lui I. Stravinski asupra culturii muzicale mondiale.	<i>Comunicare:</i> Diversitatea de titluri și genuri muzicale în creația lui I. Stravinski.	Prezentarea comunicării	Săptămâna 9
5. Schimbări radicale în arta europeană a sec. al XX-lea generate de revizuirea valorilor umane și spirituale			
Prefigurări ale expresionismului în creația lui G. Mahler. Distingerea conceptului componistic original al compozitorilor – expresioniști. Valorificarea elementelor muzicii atonale și a tehnicii seriale.	<i>Studiul de caz:</i> Clasificarea elementelor de limbaj muzical expresionist	Demonstrația practică a studiului.	Săptămâna 12

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice
1.	Diversificarea stilistică și conceptuală a cultuii muzicale în prima jumătate a sec. al XX-lea.	Aprecieri conceptuale și a particularităților structurale ale Concertului pentru pian și orchestră nr.2 a lui S. Rahmaninov.
2.	Aspecte noi în creația componistică a perioadei respective.	Particularitățile conceptuale și stilistice ale Simfoniei nr.3 de A. Skriabin. Analiza comparativă a pieselor pentru pian în creația lui S. Rahmaninov și A. Skriabin. Specificul stilului simfonic al lui R. Strauss.
3.	Manifestări ale impresionismului francez în arta europeană	Sistematizarea genurilor muzicii impresioniste în creația lui C. Debussy și M. Ravel.
4.	Metodele de studiere a creațiilor muzicale din perspectiva evoluției stilurilor artistice	Viziunea nouă asupra genurilor muzical-teatrale în creația lui I. Stravinski.
5.	Schimbări radicale în arta europeană a sec. al XX-lea generate de revizuirea valorilor umane și spirituale	Realizarea tehnicii dodecafonice – seriale în creația compozitorilor-expresioniști.

IX. Sugestii metodologice

Curriculumul disciplinar *Literatura muzicală universală IV* are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor din învățământul profesional tehnic postsecundar la specialitatea *Muzicologie*.

Metodele predării-învățării acestei discipline presupun folosirea unor procedee și tehnici care îl determină pe elev la un studiu aprofundat, urmărindu-se dezvoltarea gândirii și stimularea creativității.

Curriculum la *Literatura muzicală universală IV* (semestrul VII) propune profesorului să fundamenteze la nivel teoretic și practic orizontul cultural al viitorilor muzicieni. Specificul disciplinei impune o abordare tematică și o tratare tradițională cronologică, conținuturile obligatorii urmează în succesiunea lor istorică, diversificându-se în teme monografii. Analiza partiturilor și audiția muzicală fiind o condiție indispensabilă pentru formarea profesională prin urmărirea procesului de evoluție a creației componistice în epocile studiate. Implementarea acestei strategii didactice pe parcursul întregului curs de studiere a disciplinei asigură continuitatea în formarea competențelor profesionale.

Sugestiile metodologice cuprind recomandări specifice disciplinei *Literatura muzicală universală* privind, proiectarea și realizarea demersului didactic. Sunt incluse propuneri de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare cu privire la deplasarea accentelor de pe conținuturi pe competențe. Strategiile didactice sunt orientate spre eficiența maximă a instruirii și *asigurarea calității* procesului de studii.

În vederea asimilării lexicului și operării cu limbajul specific disciplinei și a contextului istorico-stilistic, conform principiului *învățare prin acțiune* curriculumul îmbină latura teoretică cu cea aplicativă prin:

- folosirea unor tehnologii variate de informare și de cercetare muzicologică;
- utilizarea audiției muzicale orientată către conștientizarea elementelor de limbaj și expresie, în funcție de epocile studiate;
- analiza partiturilor, a claviurilor de opere și a materialelor de specialitate (diverse surse de informație de la carte, dicționar la internet);
- apelarea la tehnici de informare permite elevului selectarea și stocarea diverselor date din domeniul literaturii, artelor plastice, teologiei, filosofiei etc. În același timp, cu ajutorul TIC pot fi dezvoltate abilitățile de executare a operațiilor de notație muzicală și de probe componistice.

Flexibilitatea de opțiune a cadrului didactic în raport cu demersul metodologic se va reflecta în alegerea materialului muzical ce urmează a fi audiat și studiat, în selectarea bibliografiei din domeniu.

Pentru realizarea scopului major al disciplinei sunt utilizate metode interactive de predare – învățare care îmbunătățesc calitatea procesului de instruire, având un caracter activ-participativ. Demersul educațional va fi centrat pe elev, care este considerat partener al cadrului didactic, fiind implicat în realizarea activităților ce conduc la formarea competențelor profesionale.

În procesul de predare-învățare pentru atingerea *competențelor disciplinare* sunt recomandate diverse metode și tehnici: explicația, prezentarea materialelor audio-video, lucrul cu partitura

și clivirul, ilustrarea fragmentelor muzicale. În scopul realizării *competențelor specifice* se recomandă utilizarea diverselor metode didactice: discursul, prelegerea, descrierea, dialogul didactic argumentativ, conversația euristică, discuția colectivă etc.

Elevii vor realiza sarcini individuale și în grup în scopul aprecierii fragmentelor muzicale și analizei teoretice a lucrărilor studiate.

Unitatea de curs include 90 de ore (60 de ore de contact direct, 30 ore de studiu individual). Orele de contact direct prevăd activitatea profesorului într-un mod creativ, utilizând mijloace de învățare moderne, interactive, diferite forme de lecții (de predare a noului material, de comunicare, de control etc.) având ca scop niște rezultate scontate la finalizarea programului de pregătire profesională. Cunoștințele obținute la orele de contact direct se vor consolida în cadrul *studiului individual* prin realizarea unui șir de lucrări scrise (referate, eseuri, fișe de lucru), exerciții de analiză și sinteză a temelor studiate, prezentări publice a rezultatelor obținute etc.

O formă specifică a predării-învățării în cadrul disciplinei *Literatura muzicală universală* constituie audiția muzicală, fiind orientată e către profesor spre distingerea procedeele de expresivitate artistică, a particularităților structurale și stilistice a creațiilor audiate. De menționat, că adevăratul contact cu arta muzicală se face în sălile de concert, de teatru, suportul electronic fiind doar o alternativă modernă la veritabila întâlnire nemijlocită cu creațiile muzicale.

La finalizarea studiilor absolventul va putea comunica propriile opțiuni și va formula judecăți avizate și argumentate. În acest scop se propune utilizarea activităților centrate pe acțiunea elevilor: problematizarea, brainstormingul, ciorchinele, studiul de caz, exerciții mixte și altele.

Problematizarea presupune crearea unor situații-problemă care să determine elevii să restructureze și să completeze unele cunoștințe anterioare în vederea soluționării noilor situații pe baza experienței și a efortului personal. Problemele pot fi:

- de identificare,
- de explicare,
- de demonstrare.

Brainstorming constituie o metodă eficientă pentru generarea în grup a ideilor într-un interval de timp scurt, prin care se stimulează gândirea și imaginația elevilor. Braistormingul scris este mai eficient decât cel oral, deoarece la el îndrăznesc și cei timizi. Metoda este caracterizată de mai multe variabile, printre care: o atmosferă relaxantă, libertatea exprimării ideilor, jocul creativ.

Ciorchinele este o strategie de găsire a căii de acces la propriile cunoștințe, înțelegeri legate de o anumită temă. Ciorchinele este un tip de *Brainstorming* care reprezintă o modalitate de a construi sau a realiza asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor. Tehnica ciorchinelui presupune plasarea în centru conceptul de referință, iar în jurul lui se va plasa conceptele conexe și ideile derivate. Realizarea lui presupune comparații, raționamente, clasificări, ierarhizări.

Etapele realizării ciorchinelui:

1. Prezentarea cuvântului –cheie sau a propoziției-nucleu;
2. Explicarea regulilor pe care le presupune tehnica;

3. Realizarea propriu-zis a ciorchinelui;
4. Reflexia asupra ideilor emise și conexiunilor realizate.

Studiul de caz – metoda de confruntare directă a participanților cu o situație din viața reală, autentică, având un pronunțat caracter activ și evidente valențe euristice și aplicative. Această metodă urmărește realizarea contactului elevilor cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniu dat și testarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite și a capacităților formate în situații-limită.

Pentru ca o anumită situație să poată fi considerată și analizată precum un «caz», ea trebuie să aibă anumite particularități:

- să aibă relevanță în raport cu obiectivele activității;
- să fie autentică;
- să fie motivant, să suscite interes din partea participanților;
- să aibă valoare instructivă în raport cu competențele profesionale, științifice, etice

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea constituie o dimensiune importantă a procesului de învățare, întrucât furnizează informații despre calitatea și funcționalitatea acestuia. Alături de predare și învățare evaluarea constituie o componentă operațională fundamentală a procesului de învățământ, care urmărește progresul elevului în domeniul instruirii muzicale la nivel de formare a competențelor profesionale.

Activitățile de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea unui feedback continuu, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce.

Ca activitate psihopedagogică evaluarea reprezintă o activitate de verificare, de măsurare, interpretare și apreciere a achizițiilor și rezultatelor obținute de către elevi.

Funcțiile pedagogice ale evaluării sunt:

- *de constatare* și apreciere a performanțelor școlare, verificarea rezultatelor la anumite intervale de timp, pe criterii constatative prin sistemul de notare;
- *de diagnosticare*, bazată pe verificarea și interpretarea rezultatelor pe criterii calitative asupra dificultăților de învățare;
- *de prognosticare* – oferă sugestii pentru deciziile ce urmează a fi luate în scopul ameliorării procesului instructiv-educativ;
- *de feedback* continuu care asigură îmbunătățirea permanentă a instruirii;
- *de formare* la elevi a unei imagini de sine și a unei capacități autoevaluative;
- *de apreciere* a eficienței proceselor de instruire prin optimizarea raporturilor dintre rezultatele obținute, resursele utilizate și calitatea procesului de instruire.

Strategiile de evaluare trebuie concepute astfel, încât să solicite elevilor eforturi intelectuale și practic-acționale. Structura actului evaluativ cuprinde următoarele trei etape:

1 – *verificarea* - presupune colectarea de informații referitoare la nivelul performanțelor școlare prin aplicarea unui ansamblu de strategii, metode tehnici și procedee de instruire;

2 – *măsurarea*, care se referă la acordarea unei semnificații cantitative caracteristicilor calitative;

3 – *notarea* presupune precizarea semnificației atribuite prin măsurare. Notarea este o acțiune a cadrului didactic de apreciere prin note școlare a progresului realizat de elevi.

Axarea procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe generează o *structură continuă a evaluării, realizată prin evaluare inițială, formativă și sumativă*.

nițială – se realizează în faza inițială în scopul aprecierii cunoașterii nivelului de la care pornește procesul de instruire.

Formativă (continuă) – constă în formare permanentă a competențelor reflectate în standardele educaționale și ameliorarea rezultatelor școlare pe tot parcursul programului de învățare.

Sumativă (finală) – se va realiza la sfârșitul fiecărei teme și la sfârșitul semestrului. Vor fi apreciate abilitățile elevului de a efectua concluzii cu privire la specificul stilistic, conceptual și de gen a creațiilor studiate; de a analiza conținutul de imagini și structura lucrărilor muzicale. Evaluarea sumativă are drept scop dezvoltarea la elevi a capacităților de sinteză și de sistematizare a cunoștințelor.

Metode de evaluare sunt considerate căile prin care profesorul oferă elevilor posibilitatea de a demonstra nivelul de stăpânire a cunoștințelor, de formare a capacităților prin utilizarea unei diversități de instrumente adecvate scopului urmărit. Metodele de evaluare sunt împărțite în două categorii:

- **tradiționale**
- **alternative sau complementare**

Metode tradiționale

1. Probele orale:

- a) conversația de verificare (prin întrebări și răspunsuri conform biletelor/testelor);
- b) test de exemplificări vocale/instrumentale;
- c) analiza stilistică și structurală a lucrărilor muzicale.

2. Probele scrise:

- a) extemporalul (lucrarea scrisă neanunțată);
- b) activitatea de muncă independentă în clasă;
- c) lucrarea de control (anunțată);
- d) tema pentru acasă.

3. Probele practice:

- a) executarea unor sarcini;
- b) interpretarea vocală sau instrumentală a temelor muzicale studiate;
- c) aprecierea fragmentelor muzicale la auz cu utilizarea TIC;
- d) întocmirea unor schițe, grafice.

Examenul - o formă de totalizare a evaluării sumative, care include probe de testare finală (fișe de evaluare și răspuns oral conform întrebărilor din bilete, test muzical).

Un loc important în procesul de evaluare îi va reveni evaluării studiului individual al elevului care se va desfășura conform unui grafic stabilit.

Nota finală la unitatea de curs se constituie ca media de la evaluarea curentă (nota semestrială) și a notei de la examen. Evaluarea curentă constituie 60% din nota finală, respectiv nota de la examen constituie – 40%.

Nota de la evaluarea curentă se calculează ca media aritmetică (cu zecimale) a notelor obținute în cadrul orelor atât la contact direct cât și la studiul individual.

Metode alternative sau complementare (exercițiu rezolvat, problemă rezolvată, proiect, referat, rezumat scris, studiu de caz).

Este de preferat ca rezultatele să fie analizate cu clasa de elevi, pentru ca profesorul să poată formula observații, aprecieri și concluzii.

Pe baza analizei activității elevilor și a rezultatelor obținute de ei în cadrul investigației, profesorul poate acorda note, valorificând funcția evaluativă a investigației.

Produsele pentru măsurarea competențelor și criteriile de evaluare a produselor sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1	Exercițiu rezolvat	Înțelegerea enunțului exercițiului
		Corectitudinea formulării ipotezelor
		Corectitudinea strategiei rezolutive
		Corectitudinea rezultatelor
		Modul de prezentare a rezultatelor
2.	Problemă rezolvată	Înțelegerea problemei

		Formularea și testarea ipotezelor
		Prezentarea și interpretarea rezultatelor
3.	Proiect elaborat	Validitatea proiectului – gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă
		Elaborarea și structura proiectului, acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor.
		Calitatea materialului folosit, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora.
		Creativitatea-gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
4.	Referat	Corespunderea referatului temei
		Profundimea și completitudinea dezvoltării temei .
		Coerența și logica expunerii.
		Utilizarea dovezilor din sursele consultate.
		Gradul de originalitate și noutate.
		Modul de structurare a lucrării.
5.	Rezumat oral	Expune tematica lucrării în cauză
		Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză
6.	Rezumat scris	Expune tematica lucrării în cauză
		Textul rezumatului este concisă și structurat logic
		Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor
		Text formatat corect, lizibil, plasarea clară în pagină.
7.	Studiu de caz	Corectitudinea interpretării studiului de caz propus.
		Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora, rezolvarea adecvată a cazului analizat.
		Corectitudinea lingvistică a formulărilor.
		Rezolvarea corectă a problemei asociate studiului analizat de caz.
		Personalizarea (să nu fie lucruri copiate), aprecierea critică a elevului.
8.	Item electronic rezolvat	Corectitudinea interpretării itemului propus spre rezolvare.
		Corectitudinea metodei utilizate de rezolvare.
		Integritatea și corectitudinea setului de selecții (pentru itemi cu alegere multiplă).

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințele față de sălile de curs

Dotarea cu : -mobilier școlar

- tablă cu portativ muzical

- instrument muzical (pian)

-calculator, proiector MM, ecran de proiectare

Mijloace de învățământ

- clavire, partituri
- reprezentări audio-vizuale (imprimări ale lucrărilor muzicale studiate)
- reprezentări mixte: manuale, cărți și reviste de specialitate, îndrumări metodice, ghiduri practice.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resurse	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ împrumutată resursa
1.	Alexandrescu R., <i>C. Debussy</i> . București, 1962.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
2.	Badrajan S, Rojnovceanu A., Rotaru S., <i>Literatura muzicală pentru școlile de artă și de muzică</i> . Chișinău, 2008.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
3.	Bajanov N., <i>S. Rahmaninov</i> . București, 1966.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
4.	Bălan G., <i>G. Mahler</i> . București, 1964.	Biblioteca AMTAP
5.	Brumariu L., Constantinescu G., <i>Curs de istoria muzicii universale</i> . București, 1986.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
6.	Brumariu L., Petrescu H., <i>Istoria muzicii și formele muzicale</i> . București, 1981.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
7.	Bughici D., <i>Dicționar de forme și genuri muzicale</i> . București, 1978.	Biblioteca AMTAP
8.	<i>Dicționar de mari muzicieni</i> . București, 2006.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
9.	Gagim G., Șleahțișchi., <i>Dicționar de pedagogie muzicală</i> . Chișinău, 1994.	Biblioteca Națională
10.	Mihailov M., <i>A. Scriabin</i> . București, 1972.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
11.	Moraru M., <i>Dicționar de forme și genuri muzicale</i> . Chișinău, 1998.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
12.	Nabocov N., <i>Stravinski I</i> . București, 1964.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
13.	Schonberg H., <i>Viețile marilor compozitori</i> . București, 1997.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
14.	Stravinski I., <i>Poetica muzicală</i> . București, 1967.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
15.	Ștefănescu I., <i>O istorie a muzicii universale</i> , vol. I-III. București, 1995 – 1998.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
16.	Vlad R., <i>I. Stravinski</i> . București, 1967.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
17.	Vlad R., <i>Istoria dodecafoniei</i> . București, 1998.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
18.	Аксёнов В., <i>К изучению музыки XX века</i> . Кишинёв, 1984.	Biblioteca AMTAP
19.	<i>Музыкальная литература зарубежных стран</i> ред. Царёва Е. Москва, 2006.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
20.	<i>Музыкальная литература зарубежных стран</i> , ред. Гивенталь И., Щукина Л.,	Biblioteca CEEA Șt. Neaga

	Ионин Б. Москва, 2006.	
21.	<i>Музыкальная энциклопедия</i> , т.1-6. Москва, 1973-1982.	Biblioteca CEEA Șt. Neaga
22.	Voțocan M., Pascu G. <i>Carte de istoria muzicii</i> . Iași, 2004.	http://www.bp-soroca.md/pdf/muzicapdf.pdf
23.	Stoianov C., Marinescu, M. <i>Istoria muzicii universale</i> . București, 2009.	http://www.spiruharet.ro/facultati/muzica/biblioteca/edaae9f964c9faa236f02153ad21d924.pdf
24.	Muzica contemporană	https://ro.wikipedia.org/wiki/Categorie:Muzic%C4%83_contemporan%C4%83
25.	Muzica sec. al XX-lea	https://cpciasi.wordpress.com/lectii-de-istoria-muzicii/lectia-9-secolul-al-xx-lea-muzica-moderna/